EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 10.1.2020
COM(2020) 4 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění nařízení (ES) č. 1007/2009 o obchodování s produkty z tuleňů ve znění nařízení (EU) 2015/1775

1. Úvod

Režim EU týkající se tuleňů

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1007/2009[1] o obchodování s produkty z tuleňů (dále jen „základní nařízení“) zakazuje uvádění produktů z tuleňů na trh EU.

Zákaz obchodování se vztahuje na produkty z tuleňů vyrobené v EU i na dovážené produkty z tuleňů. Základní nařízení bylo nařízením (EU) 2015/1775[2] pozměněno tak, aby se zohlednily výsledky rozhodnutí Světové obchodní organizace (WTO) ve věci ES – produkty z tuleňů[3]. Stávající režim EU týkající se tuleňů proto stanoví dvě výjimky ze zákazu:

1) Povoluje uvádět na trh produkty z tuleňů získané při lovech pořádaných inuitskými nebo jinými původními společenstvími, jsou-li splněny zvláštní podmínky stanovené v čl. 3 odst. 1 základního nařízení ve znění pozdějších předpisů.

   Ustanovení čl. 3 odst. 1a téhož nařízení ve znění pozdějších předpisů rovněž stanoví, že v době uvádění na trh EU musí být produkt z tuleňů doprovázen dokumentem potvrzujícím soulad s podmínkami, jež byly stanoveny pro využití „výjimky pro inuitská nebo jiná původní společenství“. Potvrzení by měl vydat subjekt, který je pro tento účel uznán Evropskou komisí v souladu s článkem 3 prováděcího nařízení Komise (EU) 2015/1850[4] (dále jen „prováděcí nařízení“).

2) Povolen je rovněž dovoz produktů z tuleňů, pokud je pouze příležitostný a představuje výhradně zboží určené pro osobní použití cestujících nebo jejich rodin (čl. 3 odst. 2 základního nařízení ve znění pozdějších předpisů).

Povinnosti týkající se předkládání zpráv podle nařízení (ES) č. 1007/2009 ve znění pozdějších předpisů

Článek 7 základního nařízení ve znění pozdějších předpisů stanoví, že do 31. prosince 2018 a poté jednou za čtyři roky předloží členské státy Komisi zprávu shrnující opatření učiněná za účelem provádění tohoto nařízení.

Komise pak předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění tohoto nařízení do dvanácti měsíců od konce každého období pro předkládání zpráv. První zpráva se proto předloží do 31. prosince 2019.

Výše zmíněné zprávy a zpráva Komise by měly posoudit fungování a účinnost nařízení při dosahování jeho cílů. Zprávy by měly posoudit taktéž dopad na socioekonomický rozvoj inuitských nebo jiných původních společenství. V zájmu úplnosti se zprávy zabývají i dopadem na populaci tuleňů.

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32009R1007
[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.262.01.0001.01.ENG
[3] http://trade.ec.europa.eu/wtodispute/show.cfm?id=475&code=2
[4] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32015R1850

2. Souvislosti

V roce 1983 přijala EU v reakci na rozšířené obavy ohledně každoročního zabíjení některých tuleních mláďat směrnici Rady 83/129/EHS[5] s cílem zakázat dovoz produktů ze dvou druhů mláďat tuleňů, a to tuleňů grónských (tzv. „whitecoats“) a čepcolů hřebenatých („s modrými zády“) do EU. Tato směrnice původně platila do 1. října 1985. Směrnicí 85/444/EHS[6] byla platnost směrnice 83/129/EHS prodloužena do 1. října 1989. V roce 1989 bylo schváleno prodloužení platnosti směrnice na dobu neurčitou, a to směrnicí Rady 89/370/EHS[7].

Tuleni jsou loveni v EU i mimo ni a používají se k získávání nejrůznějších produktů, jako jsou kapsle Omega-3 a oděvy, jejichž součástí je zpracovaná tulení kůže a kožešina. Vzhledem k povaze těchto produktů, které se prodávají v rámci obchodu na různých trzích včetně trhu EU, je pro spotřebitele obtížné nebo nemožné odlišit je od podobných produktů, které nepocházejí z tuleňů.

Občané a spotřebitelé vyjádřili obavy, pokud jde o možnost, že se na trh dostávají výrobky získané ze zvířat zabitých a stažených z kůže způsobem, který způsobuje strádání. V reakci na tyto obavy přijalo několik členských států právní předpisy upravující obchodování s produkty z tuleňů tak, že se zakáže jejich dovoz a výroba, zatímco v jiných členských státech nejsou zavedena žádná omezení na obchodování s těmito produkty.

Tyto rozdíly mezi vnitrostátními právními předpisy, jež upravují obchodování s produkty z tuleňů, jejich dovoz, výrobu a uvádění na trh, měly nepříznivý vliv na fungování vnitřního trhu a představovaly překážku obchodování s těmito produkty. EU proto s přihlédnutím k zásadám subsidiarity a proporcionality přijala nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1007/2009[8] (dále jen „základní nařízení“). Základní nařízení zavedlo zákaz uvádění produktů z tuleňů na trh.

EU zároveň uznala, že lov tuleňů je nedílnou součástí socioekonomického života, výživy, kultury a identity inuitských nebo jiných původních společenství a významně přispívá k jejich živobytí a rozvoji, poskytuje potravu a příjem k podpoře života a udržitelné obživy společenství, zajišťuje ochranu a pokračování tradiční existence společenství. EU také zjistila, že tradiční lovy tuleňů pořádané inuitskými nebo jinými původními společenstvími nevzbuzují stejné etické obavy veřejnosti jako lov tuleňů pořádaný převážně pro komerční účely. Rovněž je obecně uznáváno, že v souladu s Deklarací OSN o právech původního obyvatelstva přijatou v roce 2007 by základní, hospodářské a sociální zájmy inuitských nebo jiných původních společenství neměly být vystaveny negativním vlivům.

Základní nařízení proto ve formě výjimky povolilo uvádět na trh produkty z tuleňů získávané při tradičních lovech tuleňů pořádaných inuitskými nebo jinými původními společenstvími, pokud byly řádně zohledněny dobré životní podmínky zvířat, přičemž bylo současně v možném rozsahu omezeno strádání. Výjimka byla omezena na lovy, které přispívají k obživě těchto společenství.

Základní nařízení formou výjimky umožňuje rovněž uvádět na trh produkty z tuleňů, které jsou výsledkem lovu prováděného výhradně za účelem udržitelného řízení mořských zdrojů.

[5] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:31983L0129
[6] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:31985L0444
[7] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:31989L0370
[8] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32009R1007

V roce 2010 zahájily Kanada a Norsko u Světové obchodní organizace řízení o urovnání sporu týkajícího se základního nařízení a původního prováděcího nařízení (EU) č. 737/2010. V roce 2013 dospěla WTO k závěru, že v důsledku povolení vstupu určitých produktů z tuleňů na trh EU prostřednictvím výjimek pro inuitská společenství a řízení mořských zdrojů má režim EU týkající se tuleňů škodlivý dopad na soutěžní příležitosti kanadských a norských produktů v porovnání s dováženými grónskými produkty a obdobnými domácími produkty EU. V té době požádalo oficiálně o uznání subjektu vydávajícího potvrzení pouze Grónsko.

Za účelem sladění svého režimu s rozhodnutími WTO přijala EU nařízení (EU) 2015/1775, které režim EU týkající se tuleňů pozměnilo zrušením výjimky pro řízení mořských zdrojů.

Zrušením této výjimky však nebylo dotčeno právo členských států nadále regulovat lovy prováděné za účelem udržitelného řízení mořských zdrojů. Zabránilo však členským státům v tom, aby povolily uvádění produktů pocházejících z těchto lovů na trh, pokud se na ně nevztahuje výjimka pro „inuitská nebo jiná původní společenství“, která zůstala v platnosti. Pozměněné nařízení posílilo rovněž soudržnost s cílem základního nařízení tím, že jako podmínku pro využití výjimky výslovně doplnilo aspekty dobrých životních podmínek zvířat.

V čl. 3 odst. 3 nařízení (ES) č. 1007/2009 se vyžadovalo, aby Komise vydala technické pokyny[9], které stanoví orientační seznam kódů kombinované nomenklatury, do kterých mohou spadat produkty z tuleňů, s cílem usnadnit příslušným vnitrostátním orgánům provádění úkonů k vymáhání těchto předpisů.

K zajištění jednotného provádění základního nařízení bylo přijato prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/1850, kterým se stanoví požadavky na dovoz produktů z tuleňů sloužících pro osobní potřebu cestujících nebo jejich rodin. Nařízení uvádí kritéria pro uznávání subjektů odpovědných za vydávání dokladů potvrzujících soulad s podmínkami výjimky pro „inuitská nebo jiná původní společenství“. Upřesňuje rovněž úlohu příslušných orgánů členských států pro kontrolu potvrzení a zaznamenávání údajů v nich obsažených.

3. Zprávy členských států EU

V rámci stávajícího přezkumu měly členské státy EU do 30. června 2019 předložit Komisi vnitrostátní zprávy, a to zodpovězením on-line dotazníku. Pro 28 členských států EU bylo obdobím pro podávání zpráv období od 18. října 2015 (datum použitelnosti nařízení (EU) 2015/1775) do 31. prosince 2018.

Vnitrostátní zprávy poskytly všechny členské státy EU kromě čtyř (Francie, Řecko, Lucembursko a Malta). Tato zpráva vychází z obdržených příspěvků. Zmínku „všechny členské státy“ je proto nutno chápat ve smyslu „všechny členské státy kromě čtyř, které zprávu nepředložily“.

a) Příslušný orgán

Podle článku 6 prováděcího nařízení Komise (EU) 2015/1850 určí každý členský stát jeden nebo několik příslušných orgánů odpovědných za ověřování potvrzení pro dovezené produkty z tuleňů prováděné na žádost celních orgánů; kontrolu vydávání potvrzení uznaným orgánem zřízeným a činným v tomto členském státě a uchovávání kopie potvrzení vydaného pro produkty z tuleňů získané lovem tuleňů v tomto členském státě. Členské státy oznámí určené

[9] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1560955112627&uri=CELEX:52010XC1229(04)

příslušné orgány Komisi a Komise zpřístupní seznam určených příslušných orgánů[10] na své internetové stránce[11] a pravidelně tento seznam aktualizuje. Od členských států se vyžaduje, aby v případě potřeby údaje uvedené ve zveřejněném seznamu aktualizovaly.

Vnitrostátní právní předpisy členských států oficiálně určují příslušný orgán a vymezují jeho úlohu: inspekce, ověřování potvrzení vydaných uznanými subjekty, spolupráce s ostatními orgány veřejné správy (např. ministerstvem financí nebo zemědělství) a s celními orgány, včetně poskytování pokynů pro ochranu hranic. V Portugalsku se na dovoz produktů z tuleňů vztahují licence vydávané výkonným orgánem podle Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES).

V rámci odpovědi na dotazník Dánsko zpochybnilo potřebu ustanovení čl. 6 odst. 1 písm. b) a c) prováděcího nařízení (EU) 2015/1850 a čtvrté kopie potvrzení v jeho příloze, jelikož podle jeho názoru nemohou členské státy uznané orgány jmenovat. Komise odpověděla, že některé členské státy mají národy, které splňují definici „inuitských nebo jiných původních společenství“, a proto by mohly lovit tuleně pro svou obživu a uvádět produkty z tuleňů na trh EU. Tyto členské státy by mohly požádat o úřední uznání jednoho ze svých orgánů jako subjektu odpovědného za vydávání potvrzení. V tomto případě by byla relevantní ustanovení čl. 6 odst. 1 písm. b) a c), jakož i čtvrtá kopie potvrzení, která by podle čl. 6 odst. 1 písm. c) měla být předložena příslušnému orgánu.

b) Výjimka pro „inuitská nebo jiná původní společenství“

Dánsko bylo jediným členským státem, který informoval o tom, že na jeho trh byly uváděny produkty z tuleňů podle podmínek výjimky pro „inuitská nebo jiná původní společenství“, jak je stanovena v čl. 3 odst. 1 základního nařízení ve znění pozdějších předpisů. Během období podávání zpráv zaznamenaly dánské celní orgány dovoz produktů z tuleňů z Grónska v celkové hodnotě 2 626 128 dánských korun a o celkovém objemu10 502 kg.

Žádný z členských států nebyl celními nebo jinými donucovacími orgány kontaktován, aby rozhodl o opatřeních, která mají být přijata v případě pochybností týkajících se pravosti nebo správnosti potvrzení, nebo aby vydal další pokyny. Žádný z nich nebyl nucen odmítnout uvést na svůj trh produkty z tuleňů, na něž se vztahuje výjimka pro „inuitská nebo jiná původní společenství“. Pouze Portugalsko si jednou vyžádalo překlad potvrzení (na něž se vztahuje článek 4 prováděcího nařízení) do svého národního jazyka. V Chorvatsku vnitrostátní právní předpisy vyžadují, aby bylo potvrzení přeloženo do národního jazyka.

c) Použití pro osobní potřebu cestujících nebo jejich rodin

Čtyři členské státy (Česká republika, Německo, Polsko a Španělsko) oznámily případy, kdy celní orgány informovaly příslušný orgán o problému s dovozem produktů z tuleňů k použití pro osobní potřebu cestujících nebo jejich rodin, jak je stanoveno v čl. 3 odst. 2 základního nařízení ve znění pozdějších předpisů.

[10] https://ec.europa.eu/environment/biodiversity/animal_welfare/seals/pdf/comp_authorities.pdf
[11] https://ec.europa.eu/environment/biodiversity/animal_welfare/seals/seal_hunting.htm

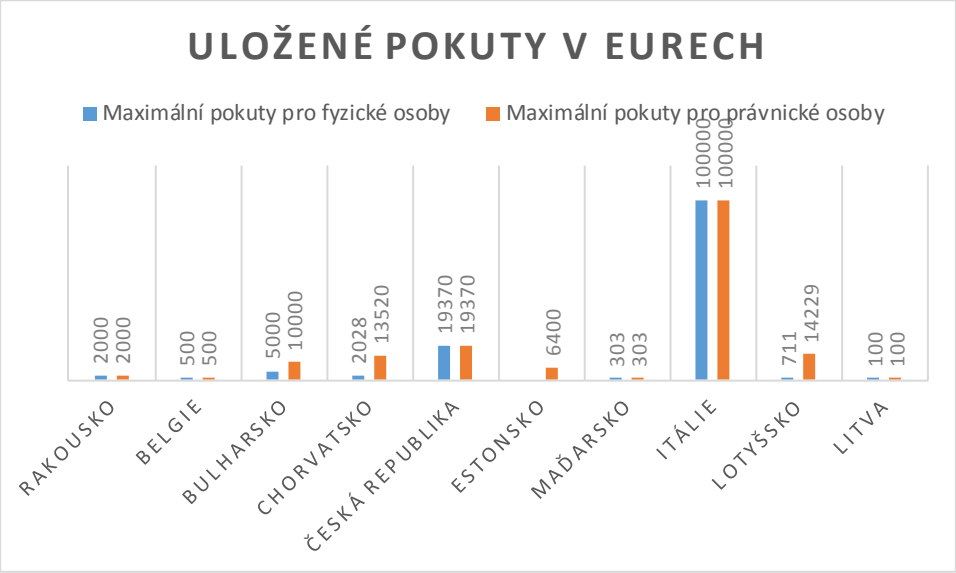
d) Uvádění na trh na jiném základě

Uvádění produktů z tuleňů na trh EU na jiném základě, než jsou dvě výše uvedené výjimky, není povoleno. Pouze Estonsko a Portugalsko obdržely žádost o uvedení produktů z tuleňů na trh z jiných důvodů, než je výjimka pro „inuitská nebo jiná původní společenství“ nebo použití pro osobní potřebu cestujících a jejich rodin. Do Estonska byly dovezeny vyčiněné kůže z tuleňů (1 700 kusů v roce 2016; 1 988 kusů v roce 2017 a 2 418 kusů v roce 2018) za účelem aktivního zušlechťovacího styku, a to výrobcem obuvi, který poté veškeré zpracované výrobky zpětně vyvezl. Portugalsko zamítlo žádost o dovoz produktů z tuleňů za účelem obchodování.

e) Sankce

V souladu s článkem 6 základního nařízení musí členské státy stanovit pravidla týkající se účinných, přiměřených a odrazujících sankcí za porušení ustanovení nařízení a zajistit provádění těchto pravidel.

Všechny členské státy kromě Finska zavedly pravidla týkající se sankcí za porušení základního nařízení. Finsko v současné době mění příslušné právní předpisy tak, aby zahrnovaly takováto pravidla. Tyto sankce sahají od pokut, zabavení a zničení zboží (ve všech členských státech kromě Finska) až po uložení trestu odnětí svobody (pouze v některých z nich). Výše pokuty se obvykle liší, pokud trestný čin spáchala fyzická osoba nebo právnická osoba. V následující tabulce je uvedena maximální výše pokut (v eurech) v členských státech, které ve své vnitrostátní zprávě tyto informace sdělily. Tabulka není úplná, ukazuje nicméně značné rozdíly mezi pokutami uloženými jednotlivými členskými státy.

Žádný z členských států, které předložily zprávu, neuložil v průběhu referenčního období takovéto sankce a celní orgány v žádném z těchto členských států produkty z tuleňů nezabavily z toho důvodu, že nejsou v souladu s nařízením.

f) Zpracování údajů

Pouze Chorvatsko, Finsko, Nizozemsko, Portugalsko a Španělsko používá elektronický systém pro výměnu a zaznamenávání údajů obsažených v potvrzení v souladu s článkem 7

prováděcího nařízení. Žádný z členských států neměl co oznámit, pokud jde o ochranu osobních údajů při zpracovávání potvrzení, na něž se vztahuje článek 8 prováděcího nařízení.

g) Informace na štítku s QR kódem

Aby bylo zajištěno řádné fungování výjimky pro „inuitská nebo jiná původní společenství“ a aby se zlepšily informace o režimu EU týkajícím se tuleňů, mohou uznané subjekty uvedené v čl. 3 odst. 4 nařízení ve znění pozdějších předpisů opatřit produkty z tuleňů, které certifikovaly, etiketou s QR kódem. Tento QR kód je propojen s internetovou stránkou portálu EUROPA[12] poskytující příslušné informace o režimu týkajícím se tuleňů.

Pouze devět členských států (Dánsko, Estonsko, Finsko, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Polsko, Portugalsko a Slovinsko) ví o existenci tohoto QR kódu a žádný členský stát nebyl celními orgány nebo jinými donucovacími orgány kontaktován ohledně pokynů v souvislosti s QR kódem.

h) Lov tuleňů

V období pro podávání zpráv se lov tuleňů uskutečňoval na území Dánska, Estonska, Finska a Švédska.

Tyto čtyři členské státy ve své zprávě stručně popsaly účel lovu, podmínky, za nichž byl lov prováděn, použitý způsob usmrcení, to, jak byly řádně zohledněny dobré životní podmínky zvířat, a dopad tohoto lovu na populaci tuleňů, na ekosystémy a na lidské činnosti. Níže uvedený text uvádí názory vyjádřené ve čtyřech vnitrostátních zprávách.

V Dánsku nesmějí být tuleni loveni volně, lze však požádat o výjimku, pokud jde o odstřel tuleňů v okruhu 100 metrů od lovného zařízení, má-li to zabránit jeho poškození, a to výhradně mimo období rozmnožování a pelichání. Od roku 2018 byly uděleny výjimky rovněž pro odstřel tuleňů ve vodních tocích s pozitivním dopadem na populace matečných ryb, které jsou pod tlakem. Udělení odchylky týkající se odstřelu je podmíněno použitím pušky schválené ráže, složením zvláštní střelecké zkoušky a získáním dánského povolení k lovu. Na Bornholmu lze po celý rok střílet tuleně kuželozubé, jelikož v této oblasti neexistují důvody související s rozmnožováním, lovci však musí absolvovat zvláštní kurz týkající se lovu tuleňů. Populace tuleňů jsou v Dánsku sledovány a každoročně spočítány. Zdá se, že malý počet tuleňů, kteří byli uloveni v období pro podávání zpráv (78 tuleňů obecných a 1 tuleň kuželozubý), neměl žádný dopad na velikost populace, na chování tuleňů obecně, na mořský ekosystém ani na možnosti pozorování tuleňů.

V Estonsku lze tuleně lovit k zajištění udržitelného řízení mořských zdrojů a obživy pro lovce a jejich rodiny pocházející z místních společenství na malých estonských ostrovech, a to v zájmu zachování jejich kulturního dědictví a tradic. Lov tuleňů je přísně regulován podle „pravidel lovu“ a jsou plně zohledněny dobré životní podmínky zvířat. Lov se může uskutečnit pouze v určených loveckých oblastech během lovné sezóny (od 15. dubna do 31. prosince) a po složení střelecké zkoušky. Platí zvláštní požadavky na použitý druh zbraně a střeliva a zákaz lovu z plavidel s motorem. Roční lovná kvóta je omezena na 1 % populace tuleňů a dopad na populaci tuleňů a na ekosystémy je okrajový. V roce 2015 bylo uloveno deset tuleňů, přičemž lovná kvóta činila 53 tuleňů. V roce 2016 to bylo deset tuleňů při kvótě 42, v roce 2017 devět při kvótě 45 a v roce 2018 devatenáct při kvótě 37. Od roku 2015 je v

[12] https://ec.europa.eu/environment/biodiversity/animal_welfare/seals/eu_seal_regime.htm

Estonsku opět povolen lov tuleňů kuželozubých, čímž se obnovuje stará tradice, neboť jejich populace se v posledních letech zvýšila. Estonsko uvedlo, že tento lov v malém měřítku je nezbytný k snížení škod na rybolovu, není však povolen v oblastech, kde je tuleň kuželozubý chráněn.

Ve Finsku se lov tuleňů řídí vnitrostátními právními předpisy a příslušnými právními předpisy EU a je regulován prostřednictvím lovných kvót, časově omezené lovné sezóny a zvláštních technických vlastností střelných zbraní a střeliva. Lov tuleňů na základě licence se na ostrově i ostrůvcích provádí za účelem udržitelného řízení mořských zdrojů, avšak také s cílem přecházet škodám na komerčním rybolovu. V posledních letech byl lov na ledě možný pouze v severní části Baltského moře. Mnoho lovců má pro lov tuleňů zvláštní moderní pušky a před obdržením povolení k lovu musí složit zkoušku po předchozím absolvování kurzu týkajícího se etiky lovu. Finská agentura pro ochranu volně žijících živočichů již řadu let školí lovce v pobřežních oblastech s ohledem na způsob usmrcování. Za stanovení maximálního počtu tuleňů kuželozubých a tuleňů kroužkovaných, které lze udržitelným způsobem ulovit, odpovídá ministerstvo zemědělství a lesnictví, přičemž tento počet je určen na základě nejlepších vědeckých údajů shromážděných Institutem pro přírodní zdroje. Lov není povolen u malých populací tuleňů (např. tuleň kroužkovaný ve Finském zálivu). Jelikož lovců tuleňů je jen pár stovek (protože lov je nákladný a počet vhodných dnů pro lov je omezený), je každoročně zastřeleno pouze několik stovek tuleňů. Odhadovaný roční nárůst populace tuleňů je vyšší než počet ulovených zvířat. Tuleni jsou všežravci. Z Finska a ze Švédska pocházejí důkazy o tom, že tuleni požírají ryby z lovných zařízení, nejsou-li tato zařízení odolná proti tuleňům. Ve skutečnosti lze před tuleni částečně chránit pouze lapadla, čeřeny (podlouhlé vaky na obruči) nebo podobná zařízení, má-li být zároveň zachován životaschopný komerční rybolov. Ze studií vyplývá, že tuleni chytají velký počet ryb z lovných zařízení, aniž by zanechali stopy, takže dopad tuleňů na rybí populace je obtížné vyčíslit. Tuleni spotřebují denně tři až pět kilo ryb, což může ohrozit druhy ryb nebo rybí populace chráněné právními předpisy EU nebo vnitrostátními právními předpisy. Rekreační a komerční rybolov pomocí tenatových sítí se kvůli predaci tuleňů v posledních desetiletích na vnějším souostroví snížil o 30–40 % a v některých oblastech byl dokonce zcela zastaven. Lov tuleňů se uskutečňuje zejména v mořských oblastech na vnějším souostroví, kde je vzájemné působení s jinými lidskými činnostmi zanedbatelné. Ve zprávě Finska se zdůrazňuje, že zákaz obchodování s produkty z tuleňů omezuje možnosti rozvoje udržitelných činností založených na tuleních, jako je cestovní ruch. Pozitivní účinek lovu v blízkosti lovného zařízení je pouze dočasný, jelikož během několika dnů či dokonce hodin se objevují noví tuleni. Lov tuleňů nelze obecně považovat za jediný způsob, jak zmírnit problémy způsobené tuleni.

Ve Švédsku agentura pro ochranu životního prostředí povoluje a přísně reguluje lov tuleňů v oblastech, v nichž rostoucí populace tuleňů způsobuje vážné škody na lovném zařízení a požírá úlovky. Přísně regulována je i lovná kvóta a střelivo, které má být použito. Z rozhodnutí švédské agentury pro ochranu životního prostředí vyplývá, že použitý způsob usmrcení musí způsobit okamžitou smrt bez zbytečného strádání a že lov tuleňů z lodi vyžaduje, aby lovec absolvoval kurz u lovecké asociace ve Švédsku nebo Finsku a aby loď stála na místě. Švédský zákon o lovu rovněž stanoví, že lov nesmí způsobovat zbytečné strádání. Ve Švédsku probíhá výzkum za účelem vývoje rybářského vybavení odolného proti tuleňům. Počet tuleňů ulovených za účelem ochrany odvětví rybolovu, což je jediný povolený typ lovu, představuje pouze velmi malý podíl populace tuleňů. Švédsko proto uvedlo, že dopad na populaci tuleňů a na ekosystémy je minimální.

i) Celkové hodnocení

Členské státy byly požádány, aby poskytly celkové hodnocení tří aspektů nařízení na svém území: jeho fungování (schopnost plnit řádně svou funkci), účinnosti (schopnost dosáhnout požadovaného výsledku) a dopadu (například změněný trh s produkty z tuleňů).

Některé členské státy (Belgie, Bulharsko, Česká republika, Irsko, Itálie, Litva a Slovensko) uvedly, že na jejich území se s produkty z tuleňů neobchoduje, a že tudíž nejsou schopny fungování, účinnost a dopad nařízení posoudit. Jiné (Kypr, Německo, Nizozemsko, Rumunsko a Slovinsko) hodnocení nepředložily, patrně z téhož důvodu.

Další země (Rakousko, Chorvatsko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Maďarsko, Lotyšsko, Polsko, Portugalsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království) se domnívají, že nařízení je vhodné pro daný účel, a dosud v souvislosti s ním nezaznamenaly žádné problémy. U jejich celních orgánů jsou zavedeny postupy pro náležité provádění nařízení. Dánsko, Estonsko, Finsko a Švédsko předložily některé konkrétní připomínky, které jsou uvedeny níže.

Dánsko upozornilo na skutečnost, že lov tuleňů má v Grónsku velký význam a že dánská vláda považuje za nutné prosazovat chápání lovu tuleňů v Grónsku jako udržitelného legitimního povolání a posílit vývoz produktů z tuleňů z Grónska, a to i do EU. Dánsko a Grónsko však tvrdily, že ačkoli se zákaz dovozu nevztahuje na produkty z tuleňů ulovených inuitskými nebo jinými společenstvími, vedl k velkému poklesu prodeje grónských tuleních kůží na trhu EU. Dánsko si přeje, aby EU veřejnost lépe informovala o právu Grónska vyvážet tulení kůže (za určitých podmínek).

Estonsko zastává názor, že by se tuleni, kteří jsou uloveni za účelem řízení mořských zdrojů, měli plně využít a že by místním společenstvím měl být povolen drobný prodej rukodělných výrobků, aby se kompenzovaly náklady na lov a předvedla tvořivost a tradice těchto společenství. Podle Estonska ovlivňuje nemožnost prodávat legálně i menší množství produktů z tuleňů nepříznivě cestovní ruch, rozvoj místních společenství a zachování tradic v některých oblastech.

Podle Finska překračuje dopad nařízení jeho zamýšlený účel. Zákaz přispěl k současnému špatnému stavu pobřežního rybolovu a významně snížil hodnotu tuleňů jakožto druhu zvěře. Díky zákazu mohou ulovené tuleně použít pouze lovci, což snižuje ochotu lovit tuleně v blízkosti lovných zařízení, a tuleně a rezignované rybáře tak nutí k soužití. U populací tuleňů v Baltském moři je zaznamenána růstová křivka a tuleni se nacházejí všude na finském pobřeží. Finsko uvedlo, že by lov tuleňů prováděný za účelem udržitelného řízení mořských zdrojů, při němž jsou plně respektovány dobré životní podmínky zvířat a využity všechny části uloveného zvířete místo jeho likvidace jako odpadu, neměl vzbuzovat etické obavy veřejnosti. Tuleni mohou být usmrceni rychle, bez zbytečného strádání, a to za použití metod, které ničí smyslové funkce mozku. Podle Finska by pokládání tuleňů za cenný zdroj tím, že se povolí náležitě vymezený obchod s produkty z tuleňů, posílilo pocit odpovědnosti a odhodlání využívat tyto zdroje udržitelným způsobem. Obchod s produkty z tuleňů nepředstavoval nikdy velké odvětví s významným obchodním obratem. V pobřežních oblastech však může tento obchod přispět jako zdroj příjmů a podpořit kulturní hodnoty. Ze šetření provedeného v roce 2018 vyplývá, že 50 % finských občanů zaujímá k drobnému obchodu s produkty z tuleňů kladný postoj. Podle údajů z Baltského moře čítá celková populace tuleňů kuželozubých 40 000–54 000 jedinců s ročním nárůstem populace o 2 300 až 3 000 tuleňů. V období od 1. října 2018 do 31. července 2019 bylo v Baltském moři uloveno 254 tuleňů kuželozubých. Populace tuleňů kroužkovaných čítá nejméně 20 000 jedinců s ročním nárůstem o 1 000 jedinců. Tuleň kuželozubý obvykle obývá pouze severní oblasti Baltského moře, rostoucí populace se však nyní rozšiřuje po celém Baltském moři a zamořuje populace

tresky obecné parazity, což zvyšuje úmrtnost tresky obecné. Podle Finska by měla EU vážně uvažovat o změně nařízení zakazujícího obchodování s produkty z tuleňů, aby se snížily významné negativní socioekonomické dopady zákazu na rybolov a kulturu lovu.

Švédské orgány a nevládní organizace předložily ohledně dopadu nařízení tyto připomínky. Lov tuleňů byl vždy součástí švédské kultury a historie a pro drobný pobřežní rybolov představoval způsob získávání dodatečného příjmu z prodeje masa, kůže a kostí používaných k výrobě nástrojů, ozdob a zbraní. Po uložení zákazu loví lidé tuleně méně, zatímco rostoucí populace tuleňů přesahuje bezpečnou biologickou úroveň a má za následek parazitické infekce rybích populací, konkurenci pro ryby a ničení lovných zařízení. Hlavní obavou, kterou zdůraznila švédská agentura pro ochranu životního prostředí, je to, že zákaz obchodování v rámci stávajícího režimu týkajícího se tuleňů brání využívání tuleňů jako zdroje a rovněž účinnému řízení rostoucí populace tuleňů, která způsobuje vážné škody na úlovcích a vybavení. Švédsko se zavázalo zajistit u tuleně kuželozubého příznivý stav z hlediska ochrany. Podle švédské Agentury pro správu moří a vodohospodářství může proto veřejnost akceptovat opatření, která jsou nezbytná k zavedení potřebného řízení rostoucí populace, pokud by bylo z výše uvedených důvodů znovu povoleno obchodování s produkty z tuleňů. Podle Švédska by se k zdůvodnění náhrady škod způsobených tuleni, která byla rybářům poskytnuta podle vnitrostátních právních předpisů, měl tuleň kuželozubý ocenit jako zdroj. Ekonomická hodnota loveckého cestovního ruchu a prodej produktů z tuleňů je nutné analyzovat v porovnání s náklady na náhradu škod způsobených tuleni. Švédský Státní zemědělský ústav považuje za hlavní zásadu to, že by všechny druhy přirozeně se vyskytující ve Švédsku měly být řízeny dlouhodobě udržitelným způsobem, který nemá negativní dopad na jejich stav z hlediska ochrany. Pozměněný režim EU týkající se tuleňů zakázal komerční využívání tuleňů ulovených za účelem udržitelného řízení mořských zdrojů. Ačkoli jsou tudíž tuleni v Baltském moři loveni legálně, úlovky může lovec použít pouze ve své domácnosti, nebo skončí jako odpad na skládkách, což by mohlo být považováno za neudržitelnější jak z hlediska ochrany životního prostředí, tak i z etického hlediska. Švédsko proto uvádí, že by drobný obchod s produkty z tuleňů měl být povolen. Národní obchodní rada připomenula, že Švédsko v rámci předchozích jednání požádalo o výjimku ze zákazu obchodování s produkty z tuleňů. Švédská sdružení rybářů upozorňují na skutečnost, že tuleni způsobují v odvětví drobného pobřežního rybolovu stále větší škody a že je budou i nadále lovit z důvodů řízení zdrojů v Baltském moři. Vyjadřují politování nad tím, že se tento cenný zdroj mění na odpad, neboť většina úlovků končí na skládkách, kde musí lovci za likvidaci svých úlovků dokonce platit. Podle sdružení lovců je lov tuleňů součástí kulturního dědictví a představuje způsob ochrany biologické rozmanitosti rybích populací. Ochranný lov praktikovaný v současnosti se řídí přísnými pravidly, skutečným problémem je však to, že kvůli zákazu obchodování nelze legálně ulovené tuleně využít ani prodat. Podle švédského sdružení lovců vyžaduje ochranný lov významné investice do znalostí a vybavení a stává se doménou několika specializovaných odborníků, jejichž zájem o lov se snižuje, jakmile jsou uspokojeny jejich osobní potřeby, pokud jde o maso a kůži.

4. Zprávy uznaných subjektů

Podle čl. 3 odst. 1 písm. a) základního nařízení ve znění pozdějších předpisů musí být produkty z tuleňů, které lze uvést na trh EU na základě výjimky pro „inuitská nebo jiná původní společenství“, opatřeny potvrzením vydaným subjektem uznaným za tímto účelem Evropskou komisí v souladu s článkem 3 prováděcího nařízení Komise (EU) 2015/1850 (dále jen „prováděcí nařízení“).

Evropská komise dosud uznala tři subjekty:

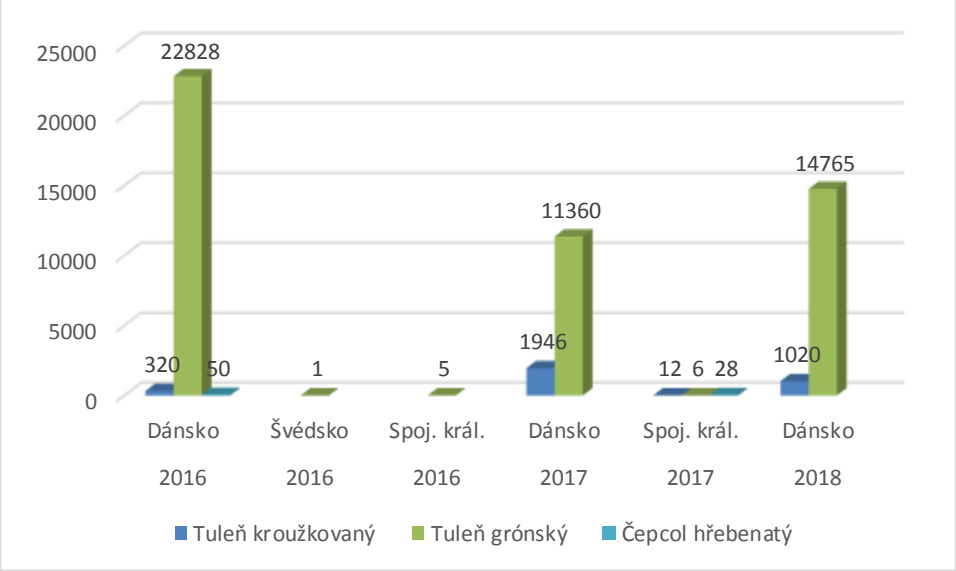
- grónské ministerstvo rybolovu, lovu a zemědělství,[13]
- ministerstvo životního prostředí vlády správního celku Nunavut (Kanada),[14]
- vládu Severozápadních teritorií Kanady[15].

Pro účely tohoto přezkumu měly uznané subjekty do 30. června 2019 odpovědět na on-line dotazník. Obdobím pro podávání zpráv bylo v případě Grónska a správního celku Nunavut období od 26. října 2015 do 31. prosince 2018 a v případě Severozápadních teritorií Kanady období od 14. února 2017 do 31. prosince 2018.

a) Potvrzení

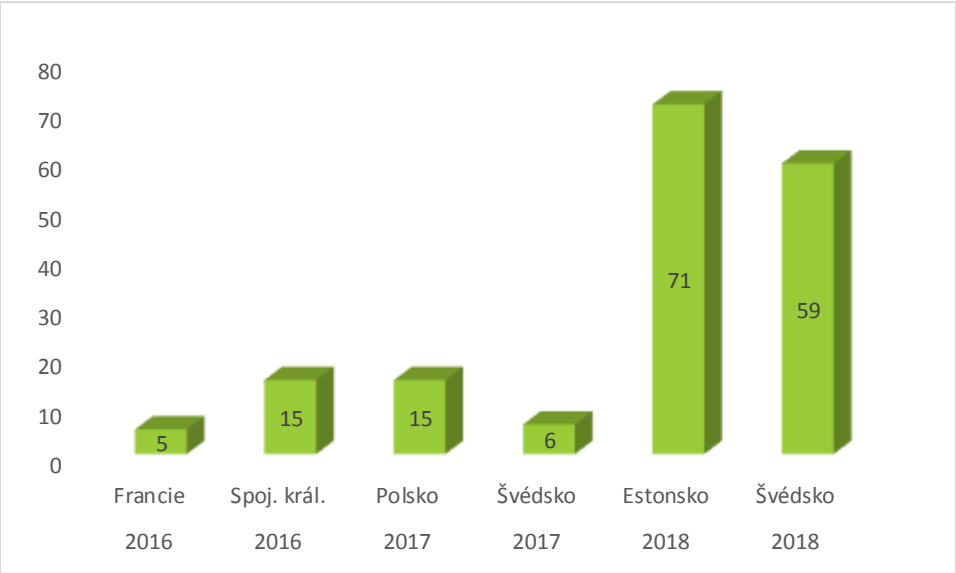
Uznané subjekty Grónska a správního celku Nunavut vydaly během období pro podávání zpráv významný počet potvrzení, která měla doprovázet jejich produkty z tuleňů, aby mohly být tyto uvedeny na trh EU. Těmito produkty z tuleňů byly zpracované/vyčiněné tulení kožešiny nebo usně, výrobky zhotovené z komerčně vyčiněné tulení kožešiny, avšak také doplňky vyrobené z tulení kožešiny, například čelenky, klobouky, pantofle, vlásničky nebo peněženky.

Grónské ministerstvo rybolovu, lovu a zemědělství vydalo potvrzení pro produkty pocházející z tuleňů kroužkovaných, tuleňů grónských a čepcolů hřebenatých, které byly uvedeny na trh EU v Dánsku, Švédsku a Spojeném království. Níže uvedená tabulka udává počet jednotek produktů z tuleňů daných druhů, které tyto tři členské státy EU dovezly během tří let období pro podávání zpráv.

Ministerstvo životního prostředí vlády správního celku Nunavut (Kanada) vydalo potvrzení pro produkty pocházející pouze z tuleňů kroužkovaných, které byly uvedeny na trh EU ve Francii, Spojeném království, Polsku, Švédsku a Estonsku. Níže uvedená tabulka udává počet jednotek produktů z tuleňů kroužkovaných, které tyto členské státy EU dovezly během tří let období pro podávání zpráv.

[13] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1571662742841&uri=CELEX:32015D1027(02)
[14] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1571662612122&uri=CELEX:32015D1027(01)
[15] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32017D0265

Tabulka neudává, že i Estonsko dovezlo v roce 2018 jeden produkt z tuleňů grónských. Pouze pro informaci (jelikož Norsko není v této zprávě zahrnuto) se uvádí, že ministerstvo životního prostředí vlády správního celku Nunavut vydalo potvrzení pro 377 produktů z tuleňů kroužkovaných a 23 produktů z tuleňů grónských, které byly v roce 2018 uvedeny na norský trh.

Vláda Severozápadních teritorií Kanady nevydala během dvouletého období pro podávání zpráv žádné potvrzení, jelikož prodej surových tuleních kožešin prostřednictvím dražeb byl omezen na domácí trh v Kanadě a nevyžadoval ověření původu. Podle uznaného subjektu je neexistence trhu/poptávky v EU zapříčiněna zákazem EU týkajícím se tuleňů.

Tři uznané subjekty nahlásily v souvislosti s potvrzeními určité problémy.

Podle grónského uznaného subjektu trvá celní odbavení balíků vyčiněných tuleních kůží pocházejících od Great Greenland Furhouse / Kopenhagen Fur na hranici neúměrně dlouho. To znamená, že někteří zákazníci již nechtějí tulení kůže nakupovat, jelikož si nemohou být jisti, zda zboží obdrží rychle.

Uznaný subjekt správního celku Nunavut zjistil v souvislosti s potvrzeními řadu problémů a dotázal se, zda by pro EU bylo přijatelné:

- vydávat jedno osvědčení pro více kožešin, jelikož systém uznaného subjektu správního celku Nunavut je v současnosti nastaven pouze na vydávání osvědčení pro jednotlivé kožešiny. Jakmile se tento problém odstraní, správní celek Nunavut by chtěl vydávání osvědčení plně automatizovat,

- vydávat osvědčení pro řemeslníky ve správním celku Nunavut, které potvrzuje, že při jejich práci byly použity pouze kožešiny pocházející z tuleňů ulovených Inuity. Jeden produkt z tuleně může být ve skutečnosti zhotoven z několika kožešin, nebo jedna kožešina může být zpracována na několik produktů z tuleňů. Někteří řemeslníci nakupují kožešiny od jiných uznaných subjektů a při zhotovování konečných výrobků je používají společně s kožešinami pocházejícími ze správního celku Nunavut. Vláda správního celku Nunavut by se zavázala tyto osoby sledovat a vyžadovala by prvek sledovatelnosti, aby bylo zajištěno dodržování předpisů,

- neuvádět povinně název členského státu EU, v němž bude produkt uveden na trh. Za určitých okolností může produkt vstoupit do EU, opustit ji a poté do ní znovu vstoupit; v jiných případech může být v daném členském státě zpracován, uznaný subjekt však neví, kde bude konečný výrobek uveden na trh. Stávající formát osvědčení vyžaduje, aby uznaný subjekt uvedl název členského státu, a to by se mělo změnit na paušální vstup do EU,

- přezkoumat jiné způsoby prokazování inuitského původu, než je fyzické osvědčení, jako je například vytetovaná značka pouze na kožešinách, které byly sledovány a osvědčeny vládou správního celku Nunavut, nebo etikety s QR kódem a plastickým kolkem vlády správního celku Nunavut, který je téměř nemožné napodobit.

Uznaný subjekt správního celku Nunavut by chtěl rovněž vědět, co dělat v případě, že určitá osoba vstoupí do EU jak s produkty určenými k prodeji, tak i osobními věcmi zhotovenými z tuleních kožešin.

Podle uznaného subjektu Severozápadních teritorií je hlavním problémem skutečnost, že jejich stávající systém může ověřovat pouze ručně psaná osvědčení pro celé tulení kožešiny (surové nebo zpracované). Není možné zahrnout jednotlivé produkty zhotovené z jedné či více tuleních kožešin, a proto je nutné vydat pro každou položku osvědčení ručně. Zavedení potvrzení bude vyžadovat změnu systému, což znamená potřebu financování. Všichni tuleni ulovení Inuity/Inuvialuity ve správním celku Nunavut a Severozápadních teritoriích by se měli považovat za vyhovující a tyto kožešiny by měly být certifikovány automaticky. Mechanismy pro zajištění souladu byly náležitě oznámeny během procesu atestace subjektu vydávajícího potvrzení. Sankce za porušení předpisů již existují a dosud nebyly zapotřebí. Uznaný subjekt Severozápadních teritorií vyjadřuje politování nad tím, že EU není ochotna poskytnout finanční nebo technickou podporu při uplatňování výjimky v praxi, a vyzývá EU, aby poskytla cílené financování projektů v oblasti vzdělávání a informační činnosti tak, aby se Inuité/Inuvialuité mohli obhájit u spotřebitelů a evropských občanů, pokud se zapojují do hospodářské činnosti.

Uznané subjekty byly požádány, aby popsaly, jak sledují dodržování ustanovení čl. 3 odst. 1 základního nařízení ve znění pozdějších předpisů, jež umožňuje uvádět produkty z tuleňů na trh pouze tehdy, jestliže jsou získávány při tradičních lovech tuleňů pořádaných inuitskými nebo jinými původními společenstvími, a za předpokladu, že přispívají k jejich obživě a jsou řádně zohledněny dobré životní podmínky zvířat.

Pokud jde o Grónsko, ministerstvo rybolovu, lovu a zemědělství předložilo Komisi dosud platné informace, které byly poskytnuty před jeho uznáním jakožto subjektu vydávajícího potvrzení.

Správní celek Nunavut potvrzuje, že v tomto správním celku Inuité tradičně a historicky vždy lovili tuleně a že všichni tuleni ulovení ve správním celku Nunavut jsou v podstatě určeni k obživě. Na území nejsou Inuitům vydávány žádné obchodní licence. Zákon o volně žijících živočiších a planě rostoucích rostlinách vydaný ve správním celku Nunavut zajišťuje humánní zacházení s ulovenými tuleni a jeho dodržování vymáhají pracovníci ochrany přírody. Tulení kůže jsou sledovány prostřednictvím systému pro sledování kožešin. Ministerstvo životního prostředí správního celku Nunavut vydává osvědčení pro všechny certifikovatelné tulení kožešiny a produkty, které jsou způsobilé na základě výjimky pro původní společenství. Inuité a vláda správního celku Nunavut se při lovu tuleňů řídí třemi hlavními zásadami: 1) udržitelný lov, kdy jsou zdroje chráněny před nadměrným odlovem a daří se udržet místo

tuleňů v globálním ekosystému; 2) úplné využití, kdy maso poskytuje potravu, kožešiny se používají k výrobě oděvů a olej je bohatým zdrojem omega-3 kyselin, a 3) humánní lov, kdy s tuleni musí být zacházeno s respektem a mohou být loveni pouze tehdy, je-li to zapotřebí, a samotné usmrcení je čisté a rychlé.

V případě Severozápadních teritorií jsou jedinými způsobilými zástupci severní kultury/společenství vláda Severozápadních teritorií a regionální sdružení Inuvialuitů. Je třeba provést studii týkající se tohoto odvětví a jeho potenciálu.

Žádný z uznaných subjektů se nesetkal s případem nesouladu. Ve správním celku Nunavut se malá skupina dotčených řemeslníků důsledně řídí pravidly pro přístup na trh EU. Uznaný subjekt správního celku Nunavut rozeslal vzdělávací materiály v rámci svého území a klíčovým skupinám mimo tento správní celek s cílem vysvětlit proces certifikace a poskytnout kontaktní údaje.

Tři uznané subjekty jsou každoročně předmětem auditu. V Grónsku se tento audit nezabývá výhradně certifikačním procesem režimu EU týkajícího se tuleňů. Ve správním celku Nunavut lze provést podrobnější audity, pokud se objeví konkrétní problémy.

Tři uznané subjekty vypracovávají pravidelné zprávy o činnosti. V Grónsku jsou vyhotovovány každý rok. Ve správním celku Nunavut jsou ministrovi předkládány čtvrtletní přehledy o stavu všech programů, projektů, činností a iniciativ souvisejících s využíváním tuleních kožešin. V Severozápadních teritoriích jsou ministrovi podávány pravidelné zprávy o iniciativách souvisejících s kožešinovým průmyslem, které zahrnují i produkty z tuleňů, roční objemy prodeje surovin a podporu tradičních ekonomik. Uznané subjekty nebyly požádány, aby poskytly podrobné údaje o obsahu těchto zpráv o činnosti.

b) Zpracování údajů

Tři uznané subjekty používají elektronický systém pro výměnu a zaznamenávání údajů obsažených v potvrzení. Správní celek Nunavut používá systém pro sledování kožešin k získání informací o původu kožešin a vydávání osvědčení pro tulení kožešiny.

Žádný z uznaných subjektů neměl v době zpracování potvrzení problémy, pokud jde o ochranu osobních údajů. V případě správního celku Nunavut je systém pro sledování kožešin součástí finančního systému, a jeho obsah je proto důvěrný.

c) Informace na štítku s QR kódem

Na žádost Grónska souhlasila Komise s připojením etikety s QR kódem na produkty z tuleňů za účelem lepšího informování spotřebitelů o existenci a oprávněnosti výjimky pro Inuity. U produktů z tuleňů označených tímto zvláštním kódem, které jsou doprovázeny potvrzením vydaným jedním z uznaných subjektů, je uvádění na trh EU usnadněno. Tento QR kód obsahuje odkazy na internetové stránky poskytující informace o režimu EU týkajícím se tuleňů.

Kód QR využívá Grónsko a správní celek Nunavut. Správní celek Nunavut jej připojuje na tulení kožešiny i na etikety výrobků, které používají řemeslníci a umělci. Severozápadní teritoria jej dosud nepoužívají, jelikož to by muselo být spojeno se stávajícím označením nebo značkou výrobku, což by vyžadovalo změnu zapsaných ochranných známek tak, aby bylo možné zahrnout QR kód.

d) Celkové hodnocení

Uznané subjekty poskytly hodnocení fungování a účinnosti „výjimky pro inuitská nebo jiná původní společenství“ na jejich území.

V Grónsku ministerstvo rybolovu, lovu a zemědělství oceňuje závazek EU dodržovat a prosazovat práva původního obyvatelstva, včetně práva zapojit se svobodně do hospodářských činností. Domnívá se však, že v praxi má režim EU týkající se tuleňů na inuitská nebo jiná původní společenství nepříznivé dopady. Ministerstvo považuje za nutné zvýšit povědomí a zlepšit informovanost evropských občanů ohledně zákonnosti obchodu s produkty z tuleňů ulovených inuitskými nebo jinými původními společenstvími, a tím obnovit důvěru spotřebitelů v produkty z tuleňů pocházející z Grónska.

Podle vlády správního celku Nunavut funguje výjimka „pro inuitská nebo jiná původní společenství“ náležitě. Některé praktické problémy v souvislosti s vydáváním osvědčení je však nutné vyřešit po dohodě s EU. Správní celek Nunavut si přeje, aby osvědčení pro danou kožešinu bylo možno použít pro všechny výrobky zhotovené z této kožešiny. Rovněž by si přál zjednodušit samotné osvědčení a omezit informace, které musí výrobce uvést (např. země uvedení na trh), a případně dokonce osvědčení omezit na malé etikety s QR kódem. Výjimka by mohla být účinná tím, že inuitským výrobcům ze správního celku Nunavut umožní přístup na trh EU, budou-li vyřešeny výše uvedené problémy. Požadavky na certifikaci ukládají nepřiměřenou zátěž a odrazují inuitské výrobce i kupující z EU. Správní celek Nunavut by uvítal podporu EU při provádění informačních činností u výrobců, muzeí a maloobchodníků v EU, pokud jde o existenci a fungování výjimky. Správní celek Nunavut chce podporovat EU při zajišťování toho, aby byly práva původního obyvatelstva, potravinová soběstačnost a snižování chudoby dosažitelné cíle, jimiž se zabývají přijaté právní předpisy.

Podle vlády Severozápadních teritorií je přímý přínos výjimky velmi omezený. Náklady na atestaci by byly vyšší než hodnota produktů z tuleňů, které má systém sledovat a certifikovat podle nařízení EU, a tyto náklady by proto bylo nutné přenést na samotné Inuvialuity/Inuity. Dopad výjimky pro Inuity by se výrazně zlepšil, kdyby se EU shodla na tom, že se všichni tuleni, které ulovili Inuvialuité v Severních teritoriích, považují za vyhovující, a jsou tudíž certifikováni automaticky. Po konzultaci s EU by bylo možno vyvinout systém pro identifikaci kožešin a vydávat etikety výrobků. V opačném případě by bylo zapotřebí externí financování na vytvoření a údržbu systému (v souladu s požadavky nařízení EU), který by umožňoval Inuitům skutečný vstup na trh EU. Domácí a místní trh s produkty z tuleňů a surovinami je zdravý; vývozní trh je však omezený, či neexistuje. Úroveň lovu pro obživu je v průběhu let poměrně stálá, od roku 2000 však vykazuje výrazný pokles v souladu s nižší poptávkou a skutečným prodaným objemem. V roce 2009 zavedla vláda Severozápadních teritorií program k zmírnění účinků zákazu EU týkajícího se tuleňů, aby stabilizovala ceny na podporu tradiční ekonomiky. Za posledních deset let se mimo Kanadu prodalo pouze 16 % surových kožešin s potenciální ztrátou příjmů ve výši 140 000 kanadských dolarů.

Uznané subjekty posoudily dopad nařízení o obchodování s produkty z tuleňů na socioekonomický rozvoj inuitských nebo jiných původních společenství na jejich území.

V Grónsku má lov tuleňů a obchodování s produkty z tuleňů pro inuitská společenství zásadní socioekonomický a kulturní význam. Zavedení režimu EU týkajícího se tuleňů mělo na lov tuleňů obrovský dopad, zejména v odlehlých a izolovaných oblastech na severu a východě Grónska. V porovnání s obdobím 2005–2008, tj. před zavedením režimu EU týkajícího se tuleňů, vykazuje počet tuleňů ulovených v Grónsku v období 2014–2017 pokles o 35 %.

Počet tuleních kůží prodaných v období 2015–2018 koželužně Great Greenland A/S se snížil o 66 %, zatímco počet tuleních kůží prodaných na mezinárodním trhu v témže období klesl o 54 % – s největším poklesem o 92 % v roce 2010 – a počet kůží prodaných na vnitrostátním trhu se snížil o 38 %. Počet tuleních kůží pro soukromé použití v období 2005–2008 i v období 2014–2017 však byl na stejné úrovni. Ministerstvo rybolovu, lovu a zemědělství zpochybňuje logiku režimu týkajícího se tuleňů a podotýká, že by udržitelný lov tuleňů při plném respektování dobrých životních podmínek zvířat byl možný i bez něj. Ministerstvo se obává, že nebylo provedeno žádné předchozí posouzení, a to s ohledem na obavy současných evropských občanů jakožto na základní odůvodnění nařízení, ani s ohledem na možné alternativní způsoby rozptýlení případných obav, které méně omezují obchod. Ministerstvo se také obává, že režim EU týkající se tuleňů, a to i s výjimkou pro Inuity, neodpovídá koncepci modré ekonomiky, kterou EU podporuje ve všech aspektech udržitelného využívání živých zdrojů vyjma tuleňů.

Ve správním celku Nunavut a Severních teritoriích je celoroční lov, spotřeba, navrhování a prodej produktů z tuleňů dlouhodobou součástí kulturního projevu a hospodářské obživy inuitské společnosti. Inuitové jsou v dnešní době závislí na tuleních, pokud jde o zajištění potravin a příjmy na území s nejvyššími cenami potravin zakoupených v obchodech a s omezenými pracovními příležitostmi. Lov tuleňů Inuitům umožňuje udržovat spojení s půdou a předávat tradiční znalosti a dovednosti mladším generacím. Vlády správního celku Nunavut a Severozápadních teritorií spolupracují s řemeslníky a sdruženími uměleckých řemesel při podpoře udržitelného, tradičního a moderního hospodářství na jejich území za účelem dosažení stejné ekonomické nezávislosti žen i mužů. Inuitky uvádějí své produkty z tuleňů většinou na místním trhu, ve svém společenství a nevyvážejí je do EU, ačkoli nařízení zcela splňují. K hlavním důvodům patří obava z porušení režimu EU týkajícího se tuleňů, překážky obchodu, které vyplývají ze samotného zákazu (ztráta zájmu kupujících, nedostatečné spojení s potenciálními kupci), žádné zkušenosti s mezinárodním obchodem a nejasnosti ohledně certifikace kožešin a výrobků z certifikovaných kožešin. Podle správního celku Nunavut nemělo nařízení doposud pozitivní dopad na socioekonomický rozvoj Inuitů. Režim EU týkající se tuleňů otevřel dveře, je však považován za policejní nástroj. Vláda správního celku Nunavut EU vyzývá, aby se s uznanými subjekty a dalšími zúčastněnými stranami setkala s cílem projednat způsoby lepšího uplatňování požadavků nařízení v praxi, aby se maximalizoval přínos výjimky pro Inuity v měnícím se světě.

Severozápadní teritoria dosud vytvářejí vhodné administrativní prostředí pro dosažení souladu s touto výjimkou. Zásadní první krok spočívající v určení místní kapacity a potenciálních trhů / poptávky po produktech byl odložen na neurčito. Očekávalo se, že předběžná studie proveditelnosti poskytne informace pro strategická investiční rozhodnutí v odvětví a podpoří rozvoj odvětví relevantním a udržitelným způsobem, je však třeba ji provést. Propagační akce uspořádaná v březnu 2019 pomohla určit některé nové tržní příležitosti u místních obyvatel i návštěvníků. Severozápadní teritoria oceňují skutečnost, že EU uznává Inuity jako svébytnou společnost zvláštního kulturního významu a nutnost chránit stejně arktické životní prostředí i existenci Inuitů. Podle nich však režim EU týkající se tuleňů zničil trh EU s produkty z tuleňů a má rozsáhlý negativní dopad na místní ekonomiky Inuitů/Inuvialuitů. Vláda Severozápadních teritorií EU vyzývá, aby se zabývala zákazem lovu tuleňů na veřejném fóru a vydala komuniké potvrzující existenci výjimky pro Inuity s uvedením doposud uznaných jurisdikcí. Fórum by mělo prosazovat právo Inuitů prodávat surové nebo zpracované produkty z tuleňů v EU a také skutečnost, že občané EU mohou legálně vlastnit velkoobchodní/maloobchodní certifikované zboží.

Uznané subjekty byly rovněž požádány, aby posoudily dopad nařízení na tuleně na jejich území. Grónské ministerstvo rybolovu, lovu a zemědělství chce zdůraznit, že obchodování s produkty z tuleňů je legitimní a udržitelná činnost, která by neměla být omezována nebo stigmatizována, a že se inuitská nebo jiná původní společenství zajímají o dobré životní podmínky zvířat. Podle správního celku Nunavut a Severozápadních teritorií nemělo nařízení na populace tuleňů žádný dopad, ani výjimka nezvýšila lov. Lov se prováděl a i nadále se provádí podle předpisů o lovu a v souladu s hodnotami Inuitů. V Severozápadních teritoriích lovili inuvialuitští/inuitští lovci historicky tuleně pro obživu pomocí tradičních humánních metod. Tuleni jsou dosud loveni udržitelným způsobem jako zdravý a cenově dostupný zdroj bílkovin a omega-3 živočišného oleje. Jejich kožešiny jsou určeny pro domácí použití nebo představují cenný zdroj příjmů.

5. Závěry

Jak bylo uvedeno výše, tato zpráva vychází z příspěvků, které byly obdrženy od všech členských států EU kromě čtyř (Francie, Řecko, Lucembursko a Malta), a ze zpráv, jež předložily tři uznané subjekty v poskytujících zemích.

a) Provádění ze strany členských států EU

Ačkoli podle statistických údajů, které poskytly uznané subjekty Grónska a správního celku Nunavut, dovážejí některé členské státy EU produkty z tuleňů, na něž se vztahuje výjimka pro „inuitská nebo jiná původní společenství“, tento dovoz oznámilo pouze Dánsko.

Většina členských států nemá na svém území populace tuleňů. V severských členských státech EU (Dánsko, Finsko a Švédsko) a v Estonsku se rostoucí populace tuleňů stávají pro rybáře problémem. Má se za to, že tuleni způsobují vážné škody místnímu rybolovu, požírají úlovky, ničí lovná zařízení a kontaminují rybí populace parazity.

Tyto čtyři členské státy povolují lov tuleňů z důvodů řízení mořských zdrojů, pokud jsou dodržována přísná pravidla s ohledem na lovné kvóty/sezónu/oblasti, školení lovců, aspekty dobrých životních podmínek zvířat, použitý způsob usmrcení, typ pušek a střelivo. Vyjadřují politování nad tím, že výjimka týkající se řízení mořských zdrojů byla v nařízení EU o obchodování s produkty z tuleňů zrušena, takže lovci nemohou výsledné produkty z tuleňů legálně uvádět na trh EU. Domnívají se, že skutečnost, že produkty z tuleňů mohou používat pro svou vlastní potřebu pouze samotní lovci, odrazuje od lovu, což se ukazuje jako nákladnější než výhody, které z toho mohou plynout. Rovněž tvrdí, že skutečnost, že nelze plně využít všechny části ulovených tuleňů a že jejich mrtvá těla končí na skládkách, je v rozporu se zásadou udržitelného využívání zdrojů. Podle Švédska by měli být tuleni oceněni jako zdroj a ekonomickou hodnotu loveckého cestovního ruchu a prodeje produktů z tuleňů je nutno analyzovat v porovnání s náklady na náhradu škod, které rybářům způsobili tuleni, poskytovanou podle vnitrostátních právních předpisů. Čtyři členské státy tvrdí, že obchod s produkty z tuleňů nebyl nikdy velkým odvětvím s významným obchodním obratem, ale že v pobřežních oblastech může tento obchod přispět jako zdroj příjmů a podporovat kulturní hodnoty. Přimlouvají se pro povolení alespoň drobného prodeje řemeslných výrobků místními společenstvími za účelem kompenzace nákladů na lov a představení tvořivosti a tradic těchto společenství.

Populace tuleňů jsou v těchto čtyřech členských státech pečlivě sledovány a malý počet tuleňů, kteří byli v období pro podávání zpráv regulováni, měl téměř zanedbatelný dopad na velikost rostoucích populací tuleňů kuželozubých, tuleňů kroužkovaných a tuleňů obecných a

jejich stav z hlediska ochrany. Podle těchto čtyř zemí by lov tuleňů za účelem udržitelného řízení mořských zdrojů, při němž jsou plně respektovány dobré životní podmínky zvířat a jsou využity všechny části ulovených zvířat místo likvidace jako odpadu, neměl vyvolávat etické obavy veřejnosti. Nedávné šetření například prokazuje, že 50 % finských občanů zaujímá k drobnému obchodu s produkty z tuleňů kladný postoj.

b) Provádění ze strany uznaných subjektů

Uznané subjekty oceňují závazek EU respektovat a prosazovat práva původního obyvatelstva, včetně práva svobodně se zapojit do hospodářských činností, a chtějí podporovat EU při zajišťování toho, aby byla tato práva, avšak rovněž potravinová soběstačnost a snižování chudoby dosažitelnými cíli, kterými se zabývají přijaté právní předpisy.

Podle nich však má režim EU týkající se tuleňů na inuitská nebo jiná původní společenství nepříznivé dopady a požadavky na certifikaci ukládají nepřiměřenou zátěž a odrazují inuitské producenty i kupující v EU. Grónsko zdůrazňuje, že obchod s produkty z rybolovu je legitimní a udržitelnou činností, která by neměla být omezována nebo stigmatizována, a že se inuitská nebo jiná původní společenství zajímají o dobré životní podmínky zvířat. Severozápadní teritoria dosud vytvářejí vhodné administrativní prostředí pro dosažení souladu s výjimkou, podle jejich názoru však režim EU týkající se tuleňů zničil trh EU s produkty z tuleňů a výrazně by se zlepšil, pokud by EU souhlasila s tím, že se všichni tuleni, které ulovili Inuité/Inuvialuité považují za vyhovující, a jsou tudíž certifikováni automaticky. Podle Grónska by i bez režimu EU týkajícího se tuleňů byly možné jiné způsoby odstranění potenciálních obav evropských občanů, které méně omezují obchod, a udržitelný lov tuleňů s plným respektováním dobrých životních podmínek zvířat. V Grónsku vykazuje počet ulovených tuleňů a tuleních kůží prodaných na domácím nebo mezinárodním trhu v období 2014–2017 obrovský pokles v porovnání s obdobím před zavedením režimu EU týkajícího se tuleňů.

Ve správním celku Nunavut a Severozápadních teritoriích nedošlo v důsledku nařízení k žádnému dopadu na populace tuleňů, ani výjimka nevedla k zvýšení lovu, který se i nadále provádí podle předpisů o lovu a v souladu s hodnotami Inuitů. V Severozápadních teritoriích loví inuvialuitští/inuitští lovci tuleně pro obživu udržitelným způsobem pomocí tradičních humánních metod jako zdravý a cenově dostupný zdroj potravin a významný zdroj příjmů.

Grónsko EU vyzývá, aby zvýšila povědomí a zlepšila informovanost evropských občanů ohledně zákonnosti obchodu s produkty z tuleňů ulovených inuitskými nebo jinými původními společenstvími, a tím obnovila důvěru spotřebitelů. Správní celek Nunavut EU vyzývá, aby se s uznanými subjekty a dalšími zúčastněnými stranami setkala s cílem projednat způsoby lepšího uplatňování požadavků nařízení v praxi, aby se maximalizoval přínos výjimky pro Inuity v měnícím se světě. Severozápadní teritoria EU vyzývají, aby se zabývala zákazem lovu tuleňů na veřejném fóru a aby vydala komuniké potvrzující existenci výjimky pro Inuity a právo Inuitů prodávat produkty z tuleňů do EU i právo občanů EU legálně vlastnit certifikované produkty z tuleňů.

6. Další kroky

V návaznosti na předložené otázky a obavy, které vyslovily čtyři členské státy EU postižené rostoucí populací tuleňů a tři uznané subjekty, uspořádá Evropská komise v roce 2020 zvláštní zasedání „skupiny odborníků z příslušných výkonných orgánů podle úmluvy CITES“ z členských států EU, které bude věnováno zejména obchodování s produkty z tuleňů, a

vyzývá uznané subjekty, aby se zasedání zúčastnily, pokud jde o body pořadu jednání, jež jsou věnovány otázkám, které jsou pro ně důležité.